

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Cím: 1139 Budapest Teve u. 4-6. 1903 Bp. Pf.: 314/15
Tel: 443-5573/33104
Fax: 443-5733/33133
E-mail: orfktitkarsag@orfk.police.hu

Szám: 29000-105/71- /2014. P.

Tárgy: alapvető jogot érintő rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

Előadó: dr. Fekete Réka r. fhdgy.

Telefon: 06 (1) 462-7419

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva a benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárásban – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 112/2014. (V. 15.) számú állásfoglalása megállapításaira – a panasznak a második közlekedésrendészeti intézkedés jogszerűsége, valamint annak időtartama kapcsán

h e l y t a d o k,

minden egyéb vonatkozásban a panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdés e) pontjára, valamint a 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf.: 117.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdés a) pontja).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos 2013. december 25-én elektronikus úton (e-mail) panaszt terjesztett elő a Panasztestülethez, amelyet 2014. január 03-án postai úton továbbított beadványában aláírásával is megerősített.

Panaszában előadta, hogy 2013. december 22-én, a késő esti órákban szabályosan haladt a III. kerületi Szentendrei úton, Budapest irányába. A Bogdáni úti kereszteződésnél a lámpa piros jelzésére a középső sávban állt meg. Mellette a szélső sávban egy busz, a mögött pedig egy rendőrautó állt. Amikor a jelzés zöldre változott elindult, jobbra indexelt és sávot váltott. Ezt követően a rendőrautó megelőzte a buszt, így a panaszos mögé került. Nem sokkal azután, ahogy áthaladt a kereszteződésen, a mögötte haladó rendőrautó bekapcsolta a megkülönböztető jelzését. Amikor a panaszos látta, hogy nem csak el akarnak haladni mellette, hanem ellenőrzés alá kívánják vonni, lehúzódt a legszélső sávba, amely a Bogdáni úti kereszteződést követően buszsávként funkcionál. Ezután a panaszos leállította az autót, kikötötte a biztonsági övét, és előkereste a saját, valamint a gépkocsi okmányait. A rendőrök – Zs. M. és D. G. – a szokásos eljárást megelőzően, mely szerint elkérik az igazoltatáshoz szükséges iratokat (amelyekkel egyébként mindent rendben találtak), felkérték a panaszost, hogy szálljon ki a járműből. Ezt követően figyelmeztették, hogy a hátsó helyzetjelző lámpák nem égnek a gépkocsin, amit a panaszos megköszönt és tudomásul vett. A rendőrök azonban további szabálysértéseket „próbáltak ráronni”. Jelezték, hogy nem volt bekötve a biztonsági öve, holott a panaszos azt azután kötötte ki, miután leállította az autó motorját – tudomása szerint pedig ilyen esetben nem köteles bekötött biztonsági övvel ülni a járműben –, és elkezdte keresni a kesztyűtartóban az okmányait, amelyhez így könnyebben hozzáfért. A panaszos számára ez volt a kisebbik probléma, amit az eljárás szakszerűségét illetően kifogásol, mivel véleménye szerint az ő hibája is, hogy ez nem volt a rendőrök számára egyértelműen látható. A rendőrök ekkor azzal folytatták, hogy a panaszos szabálysértést követett el, amikor átlépte a záróvonalat. Az egész intézkedés során a panaszost ez a kijelentés bosszantotta fel, mivel tudomása szerint, amennyiben arra rendőr szólítja fel, köteles félrehúzódni és megállni. Miután a panaszos a kiszabott büntetésekről és szabálysértésekről készült iratot nem írta alá, a rendőrök „ráparancsoltak”, hogy köteles aláírni az általuk készített jegyzőkönyvet, az adott esetben jegyzőkönyveket. Mivel a panaszos azt megtagadta, rádión keresztül kérdezték meg a kerületi rendőrkapitányságot, hogy mi ilyenkor a teendő. Végezetül a panaszost útjára engedték, aki – miután beült mellé a kollégája – elindította a gépkocsit, és azonnal elhagyva a buszsávot – ahol a rendőrök miatt tartózkodott – indexelt és besorolt a középső sávba.

A panaszos alig 100 métert haladt, amikor a rendőrök ismét mögötte voltak és megkülönböztető jelzésüket használva ismét megállásra kényszerítették. A panaszos úgy érezte, hogy ez már túllép a hagyományos és korrekt rendőri intézkedésen, azonban „illemtudóan” leállította az autót. A rendőrök ekkor közölték vele, hogy szabálysértést követett el, mivel ismét átlépte a záróvonalat. „Vesztegeltek” ismét fél órát, miközben a panaszos kétségbeesett és felhívta a 112-es segélyhívó számot, hivatkozva arra, hogy jogtalanul feltartóztatja két rendőr.

A második intézkedésről a panaszos – állítása szerint – nem kapott semmilyen okiratot, mondván, hogy mivel úgysem írja alá, majd megírják a kerületi rendőrkapitányságon. A három szabálysértés közül így csak egyről kapott jegyzőkönyvet az intézkedő rendőröktől.

A panaszos előadta, hogy kollégájával ezek után úgy folytatták útjukat, hogy folyamatosan nézték a visszapillantó tükröket, hogy folytatódik-e „ez a borzalom”, amit átéltek. A panaszos megjegyezte továbbá, hogy az intézkedés során nagyon megfázott, másnap 39 fokos lázzal ébredt.

A panaszos szerint összességében két órán át tartott a helyzetjelzőre való figyelmeztetés, a többi – úgy érzi – már csak a hatalom fitogtatása, valamint hivatali hatalommal való visszaélés volt. Két órán belül három szabálysértés miatt tartóztatták fel, melyből a hátsó helyzetjelző lámpa hiányát az első perctől kezdve elismerte, a biztonsági öv helyes használatával kapcsolatban pedig – véleménye szerint – hiába bocsátkozott volna vitába. Állítása szerint a munkáját sem tudta megfelelően elvégezni a hosszas incidens miatt.

A panaszos kollégája a panaszos autóból való kiszállásától tanúja volt a rendőri intézkedésnek, mivel épp dolgozni indultak volna.

A panaszos kifejtette, hogy alávetette magát a rendőri intézkedésnek, de véleménye szerint sértette az emberi méltóságát a kikényszerített szankció abban a helyzetben, amelyet nem ő „hozott létre” szabálysértéssel, hanem amelybe a rendőrök kényszerítették bele.

A panaszos kérte az ügy kivizsgálását, kifogásolva az intézkedés jogszerűségét, valamint kijelentve, hogy abban „némi” hivatali hatalommal való visszaélést érez.

A beadványban foglaltak szerint a panaszos a rendőri intézkedés kapcsán az alábbiakat sérelmezte:

- az először foganatosított közlekedésrendészeti intézkedés jogszerűségét, a közlekedési szabálysértés, valamint szabályszegés elkövetésének tényét;
- igazoltatását;
- azt, hogy az igazoltatást megelőzően ki kellett szállnia a gépkocsiból;
- a rendőrök „ráparancsoltak”, hogy köteles aláírni az általuk készített jegyzőkönyvet;
- ismételt közlekedésrendészeti intézkedés alá vonásának jogszerűségét, illetve a közlekedési szabálysértés elkövetésének tényét;
- azt, hogy a második intézkedéssel kapcsolatban nem kapott semmilyen okiratot;
- a rendőri intézkedés időtartamának elhúzódását;
- valamint a rendőrök – általa vélelmezett – hivatali hatalommal való visszaélését.

II.

A Panasztestület a sérelmezett rendőri intézkedéssel kapcsolatban kialakított állásfoglalásában megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, továbbá:

– hatáskörének hiányát abban a tekintetben, hogy a panaszos követett-e el szabálysértést vagy szabályszegést, illetve a panasz azon vonatkozásában is, hogy a panaszos nem kapott a második intézkedésről semmilyen okiratot;

– azt, hogy hatáskör hiányában nem jogosult a rendőrök büntetőjogi felelősségét megállapítani;

– megállapította továbbá, hogy az intézkedő rendőrök az első alkalommal a jogszabályi előírásoknak megfelelően, kellő jogalap birtokában vonták a panaszost intézkedés alá, ezért nem sérült a tisztességes eljáráshoz való joga;

– mivel az első intézkedést követően a panaszosnak nem volt más lehetősége, mint a záróvonalat átlépve elhagyni a busz forgalmi sávot – amelyben tovább közlekedve ugyancsak

szabálysértést valósíthatott volna meg –, ezért a rendőrök egyéb hivatkozott körülmény hiányában megfelelő jogalap nélkül vonták intézkedés alá másodsor a panaszost, sértve ezzel a tisztességes eljáráshoz való jogát;

– mivel a második intézkedésre jogszerűtlenül került sor, az intézkedés időtartama sem minősülhet arányosnak, amely szintén jogsérelmet keletkeztetett a panaszos oldalán.

A megvalósult alapjogsértés a Panasztestület megítélése szerint elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

A Panasztestület megküldött állásfoglalására figyelemmel hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdésén, valamint az Rtv. 93/A. § (6) és (7) bekezdésén alapul.

III.

A Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettség keretében a hatóság az alábbi bizonyítási eszközök tartalmát vette figyelembe:

- a panaszos 2013. december 25-én kelt panaszbeadványa, valamint annak 2014. január 03-án történt megerősítése;
- a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) III. kerületi Rendőrkapitányság vezetőjének 01030-105/5-3/2014. P. sz. tájékoztatása;
- a BRFK III. kerületi Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály 01030-130/896/2013. kkt. számú jegyzőkönyve;
- D. K. r. főtörzsőrmester 2013. december 23-án kelt, 01030/18292/2013. id. számú jelentése;
- 2013. december 23-án, 01030/18292/2013. id. számon készült feljelentés szabálysértési ügyben;
- 2013. december 23-án, 01030/18294/2013. id. számon készült feljelentés szabálysértési ügyben;
- a BRFK III. kerületi Rendőrkapitányság, mint Szabálysértési Hatóság által 01803/1829-2/2013. szabs. számon hozott, 2014. január 14-én kelt határozat;
- a BRFK III. kerületi Rendőrkapitányság által 01030-130/896/2013. kkt. számon hozott, 2014. február 13-án kelt határozat;
- D. G. r. főtörzsőrmester 2013. december 23-án kelt, 01030-105/5-2/2014. P. számú jelentése;
- Zs. M. r. őrmester 2014. február 09-én kelt, 01030/2182/2014. id. számú jelentése.

IV.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése az alábbi rendelkezést tartalmazza:

„Akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, (...)

b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően,(...)

*ba) az országos rendőrfőkapitány,(...)
bírálja el.”*

A panaszossal szemben a BRFK III. kerületi Rendőrkapitányság 01803/1829-2/2013. szabs. számon szabálysértési eljárást, 01030-130/896/2013. kkt. számon pedig közigazgatási

hatósági eljárást folytat. A szabálysértés, illetve a szabályszegés elkövetésének ténye, a panaszos ezen cselekmények miatt fennálló felelőssége, valamint az a kifogása, hogy a második intézkedés kapcsán nem kapott a helyszínen jegyzőkönyvet, vagy egyéb okiratot, ezen eljárás keretében – hatáskör hiányában – nem vizsgálható.

Szintén nem tehető vizsgálat tárgyává ezen panasz eljárás keretében a rendőrök büntetőjogi felelőssége – tehát annak tisztázása, hogy a panaszos intézkedés alá vonásával, illetve a szabálysértésről kiállított jegyzőkönyv aláírására való felszólításával intézkedésük során elkövették-e a hivatali visszaélés bűncselekményét –, mivel annak kivizsgálására az illetékes nyomozó ügyészség rendelkezik hatáskörrel.

A fentiek alapján intézkedés történt a panasz áttétele iránt a konkrét szabálysértési, illetve közigazgatási hatósági ügyekben eljárást folytató hatóság, valamint a Központi Nyomozó Főügyészség Budapesti Regionális Osztálya részére.

V.

A rendőri intézkedés ellen a panaszos által megfogalmazott kifogások kapcsán álláspontom a következő:

1.) A panaszos sérelmezte a vele szemben 2013. december 22-én első alkalommal – 22:15 órakor – fogatosított közlekedésrendészeti intézkedés jogszerűségét.

Az Rtv. 1. § (2) bekezdés 2. és 4. pontjaiban foglaltak alapján:

„A rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében: (...)

2. szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében,(...)

4. közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el,(...)”.

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján:

„A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.”

Az Rtv. 44. § (1) bekezdés b) pontja szerint:

„A rendőr az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során (...)

b) a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen - a jogszabályban meghatározottak alapján - ellenőrizheti;”.

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 9. §-a az alábbi rendelkezéseket tartalmazza:

„(1) A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy - jogszabály által meghatározott esetekben - helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

(2) A figyelmeztetés során a rendőr a szabálysértés elkövetésén tetten ért személyt felszólítja a tevékenysége abbahagyására, és felhívja, hogy a jövőben tartózkodjon szabálysértés elkövetésétől.

(3) A rendőrt közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés észlelése vagy tudomására hozása esetén abban az esetben terheli a közigazgatási hatósági eljárás lefolytatása érdekében szükséges intézkedési kötelezettség, ha

a) ilyen jellegű szolgálati feladat ellátására kapott utasítást, vagy

b) intézkedése során ilyen jogsértést észlel, és - amennyiben ez az eljárás lefolytatásának jogszabályi feltétele - rendelkezik a tevékenység ellátáshoz, illetve a szabályszegés dokumentálásához szükséges technikai eszközzel.”

A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975 (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 48. § (4) bekezdése szerint:

„A külön jogszabályban meghatározott M1, M2, M3, N1, N2, N3 kategóriájú gépkocsiban, amelynek meghatározott üléseit biztonsági övvel kell felszerelni, továbbá olyan járműben, amelynek üléseit biztonsági övvel szerelték fel, az ülésen utazó személynek a biztonsági öv becsatolásával kell magát rögzíteni.”

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 20. § (1) bekezdés kb) pontja alapján a Kkt.-ban, valamint külön jogszabályban és közösségi jogi aktusban rögzített közúti közlekedési szabályok közül a biztonsági öv használatára vonatkozó rendelkezések megsértői bírság fizetésére kötelezhetők.

A Kkt. 20. § (4a) bekezdése szerint „A közúti forgalomban történő ellenőrzés során, ha a 20. § (1) bekezdés k) vagy m) pontjában meghatározott szabályszegést elkövető személye a helyszínen megállapítást nyer, a hatóság eljáró tagja határozathozatal nélkül szabja ki a bírságot és döntését közli az elkövetővel. Ha az elkövető a jogsértés tényét nem vitatja, a döntéssel szemben fellebbezésnek nincs helye, amelyről az ügyfelet a helyszínen tájékoztatni kell.”.

A közúti áru fuvarozáshoz, személyszállításhoz és a közúti közlekedéshez kapcsolódó egyes rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegéről, valamint a bírsággal összefüggő hatósági feladatokról szóló 156/2009. (VII. 29.) Korm. rendelet 12. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a Kkt. 20. § (1) bekezdés k) pontjához kapcsolódóan - ha jogszabály eltérően nem rendelkezik - a 11/A-11/F. mellékletben meghatározott összegű bírságot köteles fizetni az, aki a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendeletben foglalt, a biztonsági öv használatára vonatkozóan a 11/A-11/F. mellékletben meghatározott valamely rendelkezést megsérti.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 224. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy aki a KRESZ meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217-222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg, szabálysértést követ el.

A KRESZ 44. § (2) bekezdés első mondata alapján:

„A gépjárművet, a mezőgazdasági vontatót, a lassú járművet és a segédmotoros kerékpárt helyzetjelző lámpákkal és tompított fényszóróval kell kivilágítani.”

A KRESZ 18. § (1) bekezdés c) pontja az útburkolati jelek kapcsán az alábbiakat tartalmazza:

„c) záróvonal: hosszirányú folytonos vonal, amely az úttest felezővonalát jelzi, illetőleg a két forgalmi irányt, a forgalmi sávokat egymástól, vagy a nyílt villamospályát a forgalmi sávtól választja el; a záróvonalat járművel sem átlépni, sem érinteni nem szabad; ha azonban közvetlenül a záróvonal mellett terelővonal is van, a záróvonal a terelővonal felől - az előzésre, illetőleg a bekanyarodásra vonatkozó szabályok megtartásával - átléphető;”.

A BRFK III. kerületi Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály 01030/18292/2013. id. számú, 2013. december 23-án kelt jelentése szerint D. G. r. főtörzsőrmester és Zs. M. r. őrmester 2013. december 22-én 22:15 órakor, szolgálatuk ellátása során a Budapest, III. kerület, Szentendrei úton közlekedtek Békásmegyer irányából az Árpád-híd irányába, melynek során észlelték, hogy az előttük haladó személygépkocsi vezetője úgy vett részt a közúti közlekedésben, hogy magát biztonsági övvel nem rögzítette, továbbá az általa vezetett gépkocsi hátsó helyzetjelző lámpája, valamint hátsó rendszámtábla-világítása nem működött. Az említett gépjármű vezetője a Budapest, III. kerület, Szentendrei út 34. szám előtt jobbra irányjelzve sávváltási manőverbe kezdett, majd a záróvonalat átlépve a kijelölt buszforgalmi sávba tért át.

A szabálysértéseket észlelve a járőrök a gépjármű vezetőjét megkülönböztető fény és hangjelzés használatával megállásra szólították fel, és a menetirány szerinti jobb oldalon, a kijelölt buszforgalmi sávban intézkedés alá vonták. Az intézkedést a Szolgálati Szabályzat 5. §-ában foglaltak szerint kezdték meg, majd felszólították a gépjármű vezetőjét személyazonosító okmányainak, valamint a gépjármű okmányainak átadására, amelynek maradéktalanul eleget tett. Miután az adatokat ellenőrizték a megfelelő nyilvántartási rendszerekben, a gépkocsi vezetőjét tájékoztatták arról, hogy szabálysértéseket, illetve szabályszegést követett el, ezért vele szemben helyszíni, valamint közigazgatási bírságot fognak alkalmazni. Az intézkedés alá vont személy a világító és fényjelző berendezések használatával kapcsolatban a jelentés szerint először elismerte a felelősségét, később viszont nem, kijelentette, hogy használta a biztonsági övet, továbbá közölte a rendőrökkel, hogy a záróvonalat azért lépte át, mert a rendőrök megállásra intették. A gépjárművezető közölte a rendőrökkel, hogy az általuk megállapított jogsértések valótlank, az említett cselekmények elkövetését nem ismeri el, az okiratokat nem hajlandó aláírni. Emellett megjegyezte, hogy ahelyett, hogy vele foglalkoznak, az ittas hajléktalanokkal kellene törődniük, egyébként pedig siet, mivel egy rendőri vezetőért megy. A járőrök ezt követően tájékoztatták a panaszost az őket terhelő intézkedési kötelezettségről, majd nyilatkozatni kívánták a szabálysértésekkel kapcsolatban a személyi körülményeiről, amelyre nem volt hajlandó. A szabályszegéssel kapcsolatos jegyzőkönyvet szintén nem volt hajlandó elolvasni és aláírni – amit a rendőrök a nyomtatványon fel is tüntettek –, majd tájékoztatták az intézkedés alá vont személyt, hogy az eljárások lefolytatását a nyilatkozatok aláírásának hiánya nem akadályozza, továbbá a rendőri intézkedés elleni panasztétel lehetőségéről is.

Az intézkedés során a helyszínre érkezett T. Sz., aki a járőrök kérdésére elmondta, hogy őt a gépkocsi vezetője a Szentendrei út 28. szám előtt kívánta felvenni utasként, a jelentésben foglaltak szerint ezért feltételezhető, hogy emiatt sorolt ki a buszforgalmi sávba.

A fent részletezett jogsértések miatt a rendőrök a panaszossal szemben szabálysértési, valamint közigazgatási hatósági eljárást kezdeményeztek, amelyek során a KRESZ 44. § (2) bekezdésébe, valamint a 18. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző és az Sztv. 224. § (1) bekezdése szerint minősülő közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése

szabálysértés, illetve a biztonsági öv használatára vonatkozó közúti közlekedési szabályszegés elkövetése miatt került sor a panaszos felelősségének megállapítására.

A rendőri jelentésben, mint közokiratban foglaltak alapján megállapítható, hogy a rendőrök által a panaszos részéről észlelt jogsértő cselekmények megalapozták az intézkedési kötelezettséget, amelynek keretében indokoltan, megfelelő jogalap birtokában szólították fel megállásra és vonták intézkedés alá a panaszost. **A 2013. december 22-én 22:15 órakor foganatosított közlekedésrendészeti intézkedés jogalapja tekintetében a panaszt ezért elutasítom.**

2.) A panaszos – a Panasztestület elektronikus panaszbejelentő formanyomtatványán – sérelmezte az igazoltatását.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése szerint:

„A rendőr a feladata ellátása során

a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani, ”.

Az Rtv. – 1.) pontban már idézett – 44. § (1) bekezdés b) pontja alapján foganatosított közlekedésrendészeti ellenőrzés keretében jogszerűen került sor a panaszos személyazonosságának az Rtv. 29. § (1) bekezdésébe foglalt felhatalmazás alapján történő megállapítására, ezért **a panaszt az igazoltatás jogalapja tekintetében is elutasítom.**

3.) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök felkérték a gépjárműből történő kiszállásra.

A panaszos beadványában előadta, hogy a rendőrök „a szokásos eljárást megelőzően”, mely szerint elkérik az igazoltatáshoz szükséges iratokat, felkérték a panaszost, hogy szálljon ki a járműből.

A közúti járművek követésének és megállításának módszereiről és taktikáiról szóló 7001/2006. (IV. 6.) ORFK irányelv a megállított jármű vezetőjével szemben végrehajtott intézkedés módszereinek részletezésekor lehetőséget biztosít arra, hogy az intézkedő rendőr – a Szolgálati Szabályzatban előírtaknak megfelelő fellépést követően – felszólítsa a járművezetőt arra, hogy a motort állítsa le, a saját és a jármű okmányait vegye magához, és a járműből szálljon ki. A rendőr a tervezett intézkedés közlését követően a teendők egyes részleteitől saját belátása szerint eltérhet, amennyiben úgy ítéli meg, hogy az intézkedés alá vont személy, valamint saját testi épsége, biztonsága, továbbá az intézkedés szakszerű befejezése nem kerül veszélybe.

Az intézkedést foganatosító D. G. r. törzsőrmeister és Zs. M. r. őrmester 2014. február 09-én 01030-105/5-2/2014. P. számon, illetve 01030/2182/2014. id. számon készült jelentései alapján a panaszos gépjárműből történő kiszállítására az intézkedés biztonságos végrehajtását szolgáló intézkedéstaktikai ajánlások figyelembe vételével került sor.

Az intézkedés biztonságos végrehajtása érdekében – tekintettel az ORFK irányelvben megfogalmazottakra, valamint az adott napszakban fennálló korlátozott látási viszonyokra –, szakszerű volt a panaszos felszólítása a gépjárműből történő kiszállásra, ezért az erre vonatkozó panaszt elutasítom.

4.) A panaszos sérelmezte a vele szemben 2013. december 22-én második alkalommal – 22:48 órakor – foganatosított közlekedésrendészeti intézkedés jogszerűségét.

A panaszos előadta, hogy miután a rendőrök útjára engedték, beült mellé a kollégája, ő elindította a gépkocsit, és azonnal elhagyta a buszsávot – ahol a rendőrök miatt tartózkodott –, indexelt és besorolt a középső sávba. Alig 100 métert haladt, amikor a rendőrök ismét mögötte voltak és megkülönböztető jelzésüket használva ismét megállásra kényszerítették.

A panaszos úgy érezte, hogy ez már túllép a hagyományos és korrekt rendőri intézkedésen, azonban „illemtudóan” leállította az autót. A rendőrök ekkor közölték vele, hogy szabálysértést követett el, mivel ismét átlépte a záróvonalat.

A szabálysértési ügyben 2013. december 23-án kelt, 01030/18294/2013. id. számú feljelentésben rögzítésre került, hogy a panaszost 2013. december 22-én 22:15 órakor intézkedés alá vonták – az 1.) pontban már ismertetett – szabálysértések, illetve szabályszegés elkövetése miatt. Az intézkedés befejeztével a jármű vezetője a Budapest, III. kerület, Szentendrei út 32. számtól a Budapest, III. kerület, Szentendrei út 22. számig haladt tovább a buszforgalmi sávban, majd ezt követően a Szentendrei út 22. szám előtt balra irányjelmezve átlépte a záróvonalat, és az egyenesen haladó jobb külső sávba sorolt át. Ekkor D. G. r. törzsőrmester és Zs. M. r. őrmester – 22:48 órakor – ismételen intézkedés alá vonták a panaszost, és közölték vele, hogy szabálysértést követett el. A panaszos a szabálysértés elkövetését ismételen vitatta, továbbá sérelmezte a rendőri intézkedés jog-és szakszerűségét.

A KRESZ 18. § (1) bekezdés d) pontja az útburkolati jelek kapcsán az alábbiakat tartalmazza:

„d) autóbusz forgalmi sáv: útburkolati jellel jelölt forgalmi sávban levő „BUSZ” felirat, amely azt jelzi, hogy a forgalmi sávban csak az erre vonatkozó külön szabályok [36. § (8) bek.] szerint szabad közlekedni;”.

A KRESZ 36. § (1) bekezdése értelmében:

„Olyan úttesten, amelyen az azonos irányú forgalom számára két vagy több forgalmi sáv van (párhuzamos közlekedésre alkalmas úttest) - a (2)-(4) bekezdésben említett eseteket kivéve - a külső (jobb szélső) forgalmi sávban kell közlekedni. Más forgalmi sávra ráhajtani csak előzés, balra bekanyarodás, illetőleg megfordulás céljából szabad. Az autóbusz öbölt, az autóbusz forgalmi sávot, a kapaszkodósávot, a gyorsító- és a lassító sávot, valamint a kerékpársávot a párhuzamos közlekedés szempontjából figyelmen kívül kell hagyni.”

A KRESZ 36. § (8) bekezdésének a) és b) pontjában, valamint alpontjaiban meghatározott járművek kivételével más jármű az autóbusz forgalmi sávra – a sáv keresztezését és a bekanyarodásra felkészülést kivéve – nem hajthat rá.

Az Rtv. 15. §-a a rendőri intézkedés arányosságára vonatkozóan az alábbi rendelkezéseket tartalmazza:

„(1) A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

(2) Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

Az Rtv. 24. § (1) bekezdése szerint:

„A rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.”

Az intézkedés befejezését követően a rendőrnek az Rtv. 24. § (1) bekezdése alapján kötelessége a fennálló szabálysértést a lehető legrövidebb időn belül megszüntetni, a járművezetőt segíteni abban, hogy visszatérhessen a számára kijelölt forgalmi sávba.

A panaszos előadása, valamint a 01030/18294/2013. id. számú szabálysértési feljelentésben foglaltak megegyeznek abban, hogy az első rendőri intézkedés befejezésének időpontjában a panaszos gépjárműve az autóbusz forgalmi sávban állt. Ezt követően a panaszos – állítása szerint alig 100 méter haladás után, míg a szabálysértési feljelentésben foglaltak alapján a Budapest, III. kerület, Szentendrei út 32. számtól a Budapest, III. kerület, Szentendrei út 22. számig közlekedve, tehát körülbelül 180 méter megtételét követően – az egyenesen haladó jobb szélső forgalmi sávba sorolt át. Az intézkedés helyszínét figyelembe véve a panaszos az autóbusz forgalmi sávban történő továbbhaladással szabálysértést valósított volna meg. A közúti közlekedésben való szabályos részvétel érdekében ezért a gépjárművel sávot kellett váltania, amire a konkrét helyzetben csak a záróvonal átlépésével volt lehetősége. A KRESZ szabályának megsértése – a buszforgalmi sávban történő közlekedés – az adott szituációban tehát csak egy másik jogsértéssel, a záróvonal átlépésével volt megszüntethető. Tekintettel arra, hogy az utóbbi cselekmény elkövetését – a záróvonal átlépését – az első intézkedés során a rendőrök már a hatályos jogszabályban foglaltaknak megfelelő módon szankcionáltak, ezért a panaszossal szemben foganatosított második közlekedésrendészeti intézkedés – bár a cselekmény elkövetésének ténye alapján megfelelő jogalappal bírt – nem felelt meg az Rtv. 15. §-a által támasztott arányosság követelményének, és ezért jogszerűtlennek minősült.

A fentiek alapján a panaszossal szemben 2013. december 22-én, 22:48 órakor foganatosított közlekedésrendészeti intézkedés jogszerűsége tekintetében a panasznak helyt adok.

5.) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőri intézkedések két órán át tartottak.

A 01030/18292/2013. id. számú rendőri jelentésben, illetve a szabálysértési feljelentésekben foglaltak alapján az első intézkedés 22:15 órakor, míg a második intézkedés 22:48 órakor vette kezdetét, a két intézkedés pedig – a 01030-105/5-2/2014. P. számon, valamint a 01030/2182/2014. id. számon készült jelentések szerint – összesen körülbelül 50 percen keresztül tartott.

A panaszossal szemben második alkalommal foganatosított rendőri intézkedés 5.) pontban megállapított jogszerűtlensége a panaszosnak az intézkedés időtartamára történő feltartóztatását is jogszerűtlenné tette, ezért az intézkedés időtartamának aránytalan elhúzódása miatt tett panasznak helyt adok.

V.

A Panasztestület állásfoglalásában tett megállapításokkal minden tekintetben egyet értek.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdés e) pontja, valamint 109. § (1) bekezdés a) pontja;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 1. § (2) bekezdésének 2. és 4. pontja, 13. § (1) bekezdése, 15. §-a, 24. § (1) bekezdése, 29. § (1) bekezdése, 44. § (1) bekezdésének b) pontja, 92. § (1) bekezdése, 93/A. § (6), (7) és (9) bekezdései;
- a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 9. §;
- a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 224. § (1) bekezdése;
- a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975 (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet 18. § (1) bekezdésének c) és d) pontjai, 36. § (1) bekezdése és (8) bekezdésének a) és b) pontjai, 44. § (2) bekezdése, 48. § (4) bekezdése;
- a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 20. § (1) bekezdés kb) pontja, valamint (4a) bekezdése;
- a közúti árufuvarozáshoz, személyszállításhoz és a közúti közlekedéshez kapcsolódó egyes rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegéről, valamint a bírsággal összefüggő hatósági feladatokról szóló 156/2009. (VII. 29.) Korm. rendelet 12. § (1) bekezdése;
- a közúti járművek követésének és megállításának módszereiről és taktikáiról szóló 7001/2006. (IV. 6.) ORFK irányelv.

Budapest, 2014. július 18.

**Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**